

**PROPOSTA DE CRITERIS PER DEFINIR LES DIFERENTS TIPOLOGIES DE LES
PUBLICACIONS DE RECERCA**

Introducció

Una de les conseqüències evidents de la propera reestructuració de l'Espai Europeu universitari és la nova definició dels estudis oficials de segon i tercer cicle. Estudis que estaran clarament lligats al desenvolupament d'una recerca totalment homologada a estàndards de qualitat, acceptats per la comunitat universitària internacional. Sembla evident que, en cas de no plantejar-nos com a Universitat aquesta homologació en tots els seus camps d'expertesa, molts dels estudis de la Universitat de Lleida quedaran limitats a estudis de grau, fet que, si més no a mitjà termini, representaria un greu perjudici per a la nostra Universitat.

Per tant es fa imprescindible que la Universitat de Lleida es doti de mecanismes d'avaluació de la recerca, acceptats per la comunitat científica internacional, i que tot el personal acadèmic es planteji com a fita, si encara no ho ha fet, de poder complir amb aquests estàndards.

No hem d'oblidar que un dels vehicles més acceptats per avaluar aquesta activitat de recerca són les publicacions científiques, especialment aquelles que han estat sotmeses a processos rigorosos d'avaluació anònima. La UdL ha compartit aquesta pràctica i desitja potenciar-la com a eina *bàsica* impulsora de la qualitat.

Per una altra banda, l'aplicació del nou document sobre dedicació del personal acadèmic aprovat pel Claustre de la Universitat de Lleida, així com del document sobre accions de suport als grups de recerca, demanen la definició d'uns criteris per la classificació de les publicacions de recerca que es fan a la Universitat de Lleida. Criteris que han de ser clars i exigents amb tota la comunitat, i que han de permetre que la nostra Universitat sigui cada vegada més considerada en tots els seus camps d'expertesa.

Ara bé, un sistema d'avaluació de les publicacions de recerca, per tal de ser efectivament útil, ha de complir les condicions següents:

- a) Ha de ser universal, és a dir, s'ha de poder aplicar a totes les àrees de coneixement. El fet d'aplicar diferents mètodes a diferents àmbits o d'aplicar sistemes de valoració només a alguns àmbits generaria greus tensions als nostres campus.
- b) Ha de ser objectivable, de manera que permeti identificar el nivell de producció però sobretot valorar-ne la qualitat científica.
- c) Ha de basar-se en criteris similars als sistemes que s'utilitzen externament per avaluar la nostra activitat de recerca i que prioritzen la qualitat sobre la quantitat. La utilització, internament, d'altres criteris de valoració de la recerca enviaria un senyal erroni a la comunitat universitària i podria conduir a una davallada de les publicacions de qualitat i, de retruc, tant a una possible davallada dels diferents ingressos que, en el àmbit de la recerca, es reben a la Universitat, com a una pèrdua progressiva d'estudis oficials de segon i tercer cicle.

Hom és plenament conscient que és impossible trobar un mètode ideal d'avaluació de les publicacions, sistema que encara és més complex quan es vol aplicar als àmbits de les Humanitats i d'altres Ciències Socials.

Malgrat tot, i considerant les dificultats en l'aplicació del document del mateix nom aprovat pel Consell de Govern de 22 de desembre de 2004, es proposa la seva modificació introduint criteris indicats en la resolució de la presidència de la Comisión Nacional Evaluadora de la Actividad Investigadora (BOE núm. 266, de 7 de novembre de 2005), tot tenint en compte al mateix temps la modificació del document sobre dedicació del personal acadèmic, en què es classifiquen les publicacions en diferents tipologies.

Aquesta classificació es farà servir tant per desenvolupar l'esmentat document, com per establir criteris a aplicar en el procés de definició de tipologies de grups. En aquest cas es considerarà les publicacions en revistes científiques, classificades, segons els criteris que més endavant s'indiquen, com a tipus A o B, i les altres publicacions classificades com de tipus A com a aportacions a considerar en l'apartat de publicacions de qualitat.

Classificació de les publicacions de recerca

En tots els casos es consideraran només publicacions dirigides a difondre les activitats de recerca que es porten a terme a la UdL. Per tant quedaran explícitament exclosos els llibres de text i les publicacions de divulgació.

1.- Publicacions en revistes

1.1. Classificació per a les àrees científicotècniques en 4 grups: A, B, C i D

En aquest apartat es consideraran els articles publicats en revistes incloses en el “Science Citation Index” (SCI). Cada bloc d'especialitat es dividirà en quatre parts equivalents (quatre quartils) de manera que les revistes compreses en la primera part seran les de tipus A, les del segon quart de tipus B i així successivament.

Si el nombre total de revistes no és múltiple de quatre, la divisió es farà sempre de tal manera que la resta final de la divisió per 4 es distribuirà entre els quartils començant sempre pel quartil de tipus A, de manera que siguin sempre els nivells inferiors els que tinguin un nombre de revistes inferior als nivells superiors. Exemple: si en una especialitat tenim un total de 22 revistes, dividirem 22 per quatre de tal manera que ens doni un quocient igual a 5 (resta 2). Tot seguit agafarem les primeres 6 revistes (5+1) i les posarem a la categoria A, les 6 següents (5+1) a la categoria B, les següents 5 a la C, i les 5 últimes revistes a la categoria D.

Si una mateixa revista apareix en diferents àmbits temàtics es considerarà aquell en què estigui millor situada.

1.2. Classificació per a les àrees d'humanitats i ciències socials en 4 grups: A, B, C i D

S'utilitzarà la taula present al programa GREC. Aquesta és una taula modificada i ampliada de la taula CONACIT.

A aquesta taula s'hi podran introduir noves revistes sempre que estiguin a les noves classificacions que el DURSI i el MEC van elaborant. En aquest cas les revistes s'introduiran al bloc corresponent atenent a la seva classificació en els documents corresponent i aplicant, si és el cas, el mateix criteri descrit per a les revistes de l'àmbit científicotècnic.

Igualment s'hi podran introduir aquelles revistes que tinguin ISSN i que, sense complir cap de les condicions indicades anteriorment, compleixin algun dels següents requisits:

- Si estan referenciades en bases de dades internacionals especialitzades (en aquest cas es consideraran de tipus A)
- Si compleixen aquestes característiques:
 - Tenir clarament identificats els editors de la revista.
 - Disposar d'un procés d'avaluació i selecció de manuscrits aliè als editors.

- Enviar una comunicació motivada de la decisió dels avaluadors, que inclogui les raons per a l'acceptació, revisió o no acceptació de la publicació.
- Presentar un índex superior al 75% dels articles publicats en l'any anterior que comuniquen resultats de recerca originals
- Presentar un índex superior al 75% dels autors que han publicat l'any anterior externs al comitè editorial i aliens a la seva organització editorial.

En aquest cas seran considerades de tipus B.

- Si, a banda de publicar com a mínim un número a l'any, compleixen 3 o 4 dels requisits indicats en l'apartat anterior. En aquest cas seran considerades de tipus C.
- Si, a banda de publicar com a mínim un número a l'any, compleixen 2 dels requisits indicats anteriorment. En aquest cas seran considerades de tipus D.

El procediment per incorporar una nova revista a la llista de què es disposa serà el següent:

- El vicerector competent en la matèria obrirà anualment un període d'esmenes de la llista de què es disposi.
- El PDI o grup de PDI que vulgui sol·licitar la inclusió d'una nova revista a la llista presentarà una sol·licitud al vicerectorat corresponent amb els corresponents documents que justifiquin un o més dels aspectes indicats en els punts anteriors.
- El vicerector decidirà atenent a aquesta justificació i informarà la Comissió de Recerca, que podrà aprovar modificacions a la decisió del vicerector.
- Una vegada la Comissió de Recerca hagi donat el seu vistiplau a la decisió del vicerector, les noves revistes seran incorporades a la llista del GREC.

1.3. Per a revistes de qualsevol àrea que no estiguin en cap de les llistes indicades en els punts anteriors

S'aplicarà el que preveu el document de política de personal acadèmic per a aquests casos.

2. Actes de congressos (*Proceedings*)

En aquest apartat s'inclouen aportacions científiques (ponències, comunicacions, conferències per invitació, pòsters) fetes en congressos, i que es publiquen de forma completa. La publicació haurà de tenir ISBN i haurà d'estar dipositada i catalogada al CBUC (Consorti de Biblioteques Universitàries de Catalunya). La valoració és la següent:

- Seran de tipus A les aportacions en text complet, publicades en actes de congressos, que puguin demostrar que:
 1. Hi ha hagut un procés d'avaluació i selecció d'originals aliè al comitè organitzador.

2. Hi ha hagut una comunicació motivada de la decisió dels avaluadors, que inclogui les raons per a l'acceptació, revisió o no acceptació de l'original.

- Totes les altres seran considerades de tipus B.

No es consideraran les publicacions que només continguin els abstracts.

El procediment per demanar que una publicació en una acta de congrés sigui considerada com a A serà el següent:

- El PDI o grup de PDI, que vulguin sol·licitar que una publicació introduïda al GREC es consideri de tipus A, presentarà al vicerectorat corresponent els corresponents documents que justifiquin els aspectes indicats en els punts anteriors.
- El vicerector decidirà, atenent a aquesta justificació i informarà cada tres mesos de les sol·licituds presentades i la decisió presa a la Comissió de Recerca, que podrà aprovar modificacions a la decisió del vicerector.
- Una vegada la Comissió de Recerca hagi donat el seu vist i plau a la decisió del vicerector, les publicacions passaran a ser considerades com de tipus A a la llista del GREC.

3. Llibres

Es consideren els llibres que no siguin de text ni de divulgació, que tinguin ISBN i que s'hagin dipositat i catalogat al CBUC (Consorti de Biblioteques Universitàries de Catalunya). El llibre pot ser una obra original, l'edició crítica d'un text o una traducció comentada.

- Per ser considerats de tipus A hauran de complir com a mínim una de les següents condicions:
 1. Que el llibre surti referenciat en una base de dades internacional especialitzada.
 2. Que l'editorial compleixi les següents premisses:
 - Que tingui clarament identificat els membres dels comitès editorial i científic. Que aquest últim estigui format per professionals i investigadors de reconegut prestigi, sense cap vinculació institucional amb l'editorial, amb una funció de control i auditoria de la política editorial.
 - Que disposi d'un procés d'avaluació i selecció de manuscrits aliè al comitè editorial.
 - Que envii una comunicació motivada de la decisió dels avaluadors, que inclogui les raons per a l'acceptació, revisió o no acceptació de la publicació.
 - Que la línia editorial sigui homogènia i mantinguda en el temps.

- Tots els altres seran considerats de Tipus B

El procediment per demanar que un llibre sigui considerat com a A serà el mateix que l'indicat en el punt 1.2.

4. Capítols de llibres

Es consideren els capítols de llibres que no siguin ni de text ni de divulgació, que tinguin ISBN i s'hagin dipositat i catalogat al CBUC.

Es faran servir els mateixos criteris que els proposats per als llibres.

No es consideraran les publicacions que només continguin els abstracts de congressos.

El procediment per demanar que un capítol de llibre sigui considerat com a A serà el mateix que l'indicat en el punt 1.2.

5. Traduccions

Es consideren les traduccions que no siguin una publicació de caire docent ni de divulgació, que tinguin ISBN i s'hagin dipositat i catalogat al CBUC.

- La traducció d'un llibre sense comentaris crítics o notes del traductor es considerarà de tipus B.

Si la traducció és comentada es considerarà un llibre i, per tant, es classificarà d'acord amb el que s'indica a l'apartat 3 d'aquest document.